

TÜRKİYE-SİRBİSTAN İŞ KONSEYİ

DEİK BALKAN TALKS T.C. YENİ PAZAR BAŞKONSOLOSLUĞU GÖREV BÖLGESİNDE İŞ VE YATIRIM FIRSATLARI

7 Mayıs 2021 | Zoom Online Konferans Sistemi

TÜRKİYE-SIRBİSTAN İŞ KONSEYİ

DEİK BALKAN TALKS T.C. YENİ PAZAR BAŞKONSOLOSLUĞU GÖREV BÖLGESİNDE İŞ VE YATIRIM FIRSATLARI

7 Mayıs 2021 | Zoom Online Konferans Sistemi

Moderatör

- BAYRAM AKGÜL
DEİK/Türkiye-Sırbistan İş
Konseyi Başkanı

Konuşmacılar

- HAMİ AKSOY
T.C. Belgrad Büyükelçisi
- DR. JASMINA CURIĆ
Boşnak Ulusal Konseyi
(BNV) Başkanı
- BAŞAR BAŞOL
T.C. Yeni Pazar
Başkonsolosu
- GÜLÇİNAY MUMCU
T.C. Belgrad Ticaret
Müşaviri

- SAMİR KAČAPOR
Sancak Ekonomik Kalkınma
Ajansı (SEDA) Başkanı
- NIHAT BIŠEVAC
Yeni Pazar Belediye Başkanı
- NIHAD MEDJEDOVIC
Sırbistan Ticaret ve Sanayi
Odası (PKS) Yeni Pazar
Temsilcisi
- KENAN BOZKURT
Halkbank Sırbistan Genel
Müdürü
- ŞAFAK ÖKTENAY
Flex Academy Sırbistan
Genel Müdürü
- YANAL ELYAS
Taşıyapı Proje Müdürü

Toplam Kayıtlı Katılımcı Sayısı: 125

TOPLANTI NOTU

DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi tarafından, yeni göreve başlayan T.C. Yeni Pazar Başkonsolosluğu görev alanı olan Sancak bölgesi ekonomik durumu, Türkiye ile ilişkileri ve bölgenin iş dünyamız ve yatırımcılarımız için sunduğu iş ve yatırım olanaklarının ele alındığı “DEİK BALKAN TALKS: T. C. Yeni Pazar Başkonsolosluğu Görev Bölgesinde İş ve Yatırım Fırsatları” konulu çevrim içi semineri, DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi Başkanı Bayram Akgül moderatörlüğünde; Türk diplomatik ve ticari temsilciler, yerel kurum ve kuruluş yetkilileri ve Türk yatırımcıların katılımları ile gerçekleştirildi.

BAYRAM AKGÜL

DEİK/Türkiye-Sırbistan İş Konseyi Başkanı

Türkiye-Sırbistan ilişkileri son yıllarda tarihte görülmemiş düzeye erişti. Balkanlar'ın bu iki önemli ülkesinin ilişkilerinin iyi olması, Balkanlar'ın istikrarı ve kalkınması için de büyük önem arz ediyor. Türkiye'nin Sırbistan ile olan ticaretine baktığımızda, kısa sürede 1 milyar ABD doları hedefimize ulaştık. Şimdi hedefimiz, kısa vadede 2 milyar dolar, orta vadede 5 milyar dolar ve uzun vadede 10 milyara ulaşmak. İlişkilerin gidişatına bakınca bu hedeflere kolaylıkla ulaşabileceğimizi düşünüyorum.

Sırbistan'da bankacılıktan tekstile beyaz eşyadan otomotive birçok sektörde yatırımlarımızla önde gelen bir ülkeyiz. Sırbistan Türkiye için bölgede önemli bir siyasi ve ekonomik partner. Hızla gelişen siyasi ilişkilerin ekonomik ilişkilere olumlu yansımalarını görmekten memnuniyet duyuyoruz. Sırbistan'ın gelişimine katkı sunulurken, Sancak bölgesinin kalkınmasına katkı sağlamamız gerek. Bu seminerin de amacı bu. Sancak bölgesi ticaretiyle meşhur bir bölge. Sancak halkı, karşılıklı ilişkilere de katkı sağlayacak bir halk. Yakın ve sıcak ilişkilerimizi iyi değerlendirmemiz ve bölgeye daha fazla Türk yatırımı getirmemiz Türk, Sırp ve Boşnak halklarına katkı sağlayacaktır.

BAŞAR BAŞOL

T.C. Yeni Pazar Başkonsolosu

BilindiĐi üzere Türkiye-Sırbistan ilişkileri tarihi zirvesinde bulunmakta. 9 Nisan tarihinde Buyruktu Belgemi alarak ülkemizin ilk Yeni Pazar Başkonsolosu olmanın gururuyla görevime başladım. Başkonsolosluğumuzun resmi açılıŐının ise Haziran ayı baŐında DıŐiŐleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu ve Sırbistan DıŐiŐleri Bakanı Sayın Nikola Selaković tarafından gerçekleştirilmesi öngörülmekte.

Ülkemiz, Sancak'ın kalkınmasına ve Sancaklı kardeŐlerimizin refahının artmasına büyük önem atfediyor. Bu bağlamda, görev bölgemize ülkemizden yatırımların artması, bölgenin kalkınmasında önemli rol oynayacaktır. Sancak bölgesi, genç ve eğitimli insan gücü, ülkemize yakın kültürü ve doğal kaynaklarıyla önemli bir yatırım potansiyeline sahip. Sırbistan ise, yabancı yatırımcılara cazip teşvikler sağlamakta. Başkonsolosluğumuz, bölgeye yatırım yapmak isteyen iş insanlarımıza her türlü yardım ve desteği sağlamaya hazır.

DR. JASMINA CURIĆ

Boşnak Ulusal Konseyi (BNV) Başkanı

Boşnak Ulusal Konseyi (BNV), BoŐnaklar'ın en önemli kurumu ve seçimle iş başına gelen üyelerden oluşuyor. BNV olarak, bölgemizin sorunları ve ekonomik kalkınma için çalışıyoruz. Sancak bölgesi Sırbistan ve Karadağ arasında bölünmüş durumda ve Sırbistan'da kalan kısmı 6 belediyeden oluşuyor. Bölge ekonomisinin geliştirilmesi bizim en öncelikli konularımızdan biri ve bölgenin kalkınması için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bilindiği üzere Sancak bölgesinde kronik bir yatırım sorunu var, bölgemize uzun süredir büyük çaplı yatırım yapılmıyor. Diğer bir bölgesel sorun ise yüksek işsizlik oranı. Sancak bölgesi, işsizlik oranı %50 ile Sırbistan'ın geri kalanından negatif ayrışıyor.

Bölgemizde yatırım için önemli kaynak ve avantajlar olduğunu belirtmek isterim. Tarım bunların başında geliyor. Bölgemiz, oldukça verimli tarım alanlarına ve iyi bir ekolojiye sahip. Ayrıca, termal su kaynaklarımız, tarım yatırımları için de büyük bir avantaj sağlıyor. Bunun yanında, turizm ve tekstil atyapımız sağlam. Tekstil ve deri sanayii geçmiş yıllarda oldukça ileriydi; ancak son zamanlarda bu alanda da gerileme oldu. Kereste de bir diğer önemli yatırım alanı olarak karşımıza çıkıyor. Türk iş insanlarını bölgemize yatırım yapmaya davet ediyoruz.

HAMİ AKSOY

T.C. Belgrad Büyükelçisi

T.C. Yeni Pazar Başkonsolosluğu'nun açılması, Türkiye-Sırbistan ilişkilerimizi taçlandırın bir gelişme oldu. Sırp makamların da gelişmeden oldukça memnun olduğunu belirtmek isterim. Sırbistan'daki resmi temaslarda da edindiğimiz izlenimlerde hızla gelişen siyasi ilişkilerimizin ekonomik alana da sirayet ettirilmesi gerektiği görüşü hakim. Türk yatırımlarının Sırbistan'ın kalkınmasında çok önemli olduğunu biliyoruz, bunu Sancak bölgesi için de sağlamamız gerektiğini düşünüyorum. Sancak bölgesi, çeşitli nedenlerle Sırbistan'ın daha az gelişmiş ve yatırıma daha fazla ihtiyaç duyan bölgesi. Bölge, aynı zamanda yatırım için çeşitli avantajlara da sahip. Bölge ile ekonomik ilişkilerimizin gelişmesi; Türk, Sırp ve Boşnak halklarını birbirine daha da yakınlaştıracaktır.

Sırbistan'daki Türk yatırımlarında karşılaştığımız en büyük sorunlardan biri, Türkiye'den gelen işçilerin yasa dışı çalışmaları ve mağduriyetler yaşamaları. Bu gibi sorunların çözümü için Büyükelçilik olarak çaba harcıyoruz. Bunun yanında, Sırbistan'daki Türk yatırımlarının artırılması için de çalışmalar yürütüyoruz. Sırbistan'da yatırım yapmak isteyen iş insanlarımızı daha fazla Sancak bölgesine yönlendirmemiz gerek. Böylece hem bölge ve ülkenin refahı artacak hem de iki ülke ilişkileri daha da gelişecektir.

GÜLÇINAY MUMCU

T.C. Belgrad Ticaret Müşaviri

Sırbistan ekonomisi, 2020 yılında %1 daralma yaşadı; ancak genel olarak son yıllarda başarılı bir gelişme sergiliyor. Ekonomik kalkınma için önemli reformlar yapılıyor. Ülkede enflasyon oldukça düşük ve döviz kuru sabit. Dünya Bankası ve IMF, Sırbistan ekonomisi için bu yıl %5 büyüme bekliyor.

Sırbistan AB üyesi değil; ancak AB ve Türkiye dahil bölge ülkeleri ile serbest ticaret anlaşmalarına (STA) sahip. Bu sayede, Türk iş insanları burada yatırım yaparak 1 milyardan fazla kişiye gümrüksüz ulaşabiliyor. Türkiye'nin, Sırbistan'ın ihracatında 19; ithalatında ise 6. sırada olduğunu görüyoruz. İki ülke arasındaki ticari ilişkilerin oldukça gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz. 2010'dan beri yürürlükte olan ve 2019 yılında revize edilen STA da bu gelişime katkı sunuyor. Sırbistan ile STA dışında çeşitli ekonomik anlaşmalarımız da mevcut. Pandemiye rağmen ticaret hacminde geçen yıl 1.5 milyar doları yakalamış bulunuyoruz. Sırbistan, iş yapma kolaylığında üst sıralarda olması ve devlet teşvikleri sayesinde yabancı yatırımlar için büyük avantajlar sunuyor. Sancak bölgesindeki yatırımlarımızın ise yetersiz olduğunu belirtmek isterim. Yatırımları geliştirmek için öncelikle ulaşım kolaylığının sağlanması yani lojistik ve altyapının geliştirilmesi gerekiyor. Bölge, inşa edilecek yeni yollar ile başta Avrupa'ya giden ana karayoluna ve Karadağ ve Arnavutlukta bulunan en yakın ticaret limanlarına bağlanırsa, yatırımlar hızla artacaktır.

(Sayın Gülçinay Mumcu'nun seminer sırasında paylaşmış olduğu sunuma <http://www.deik.org.tr/contents-ileaction-26403> bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.)

SAMİR KAÇAPOR

Sancak Ekonomik Kalkınma Ajansı (SEDA)
Başkanı

Sancak Ekonomik Kalkınma Ajansı (SEDA) bölgesel bir yatırım ajansı. Kurum olarak amacımız, Sancak bölgesinin Sırbistan ve Karadağ sınırları içerisinde kalan şehirlerini kalkındırmak. Sancak'ta işsizlik oranının oldukça yüksek olduğunu belirtmek isterim. Buna bağlı olarak da bölgede, maalesef beyin göçü çok yüksek. Bölgenin en büyük şehri olan Yeni Pazar kültürel ve ekonomik başkent olarak karşımıza çıkıyor.

Sancak bölgesinin en büyük avantajı Karadağ'ın Bar Limanı'na olan yakınlığı. Bölgede ayakkabı, inşaat, lojistik, kerestecilik geleneksel sektörler. Bu alanlarda Sırbistan'daki en avantajlı bölge olduğunu söyleyebiliriz. Bu alanlarda Türk firmaları yerel işbirlikleri geliştirebilir. Ayrıca, meyve-sebze ve bal alanlarında da Türk yatırımcılar için avantajlar mevcut. Sadece bu bölgeye ait olan bitki türleri var; ancak bu alanlar için işbirliği yapılacak partner ihtiyacı mevcut. Bunların yanında bölgemiz, hayvancılık ve özellikle süt alanında avantajlar sunuyor. Son olarak; yaz, kış ve sağlık turizmi alanlarında da yatırım avantajları öne çıkıyor.

(Sayın Samir Kaçapor'un seminer sırasında paylaşmış olduğu sunuma <http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-26405> bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.)

NIHAT BİSEVAC

Yeni Pazar Belediye Başkanı

Yeni Pazar'da son 30 yıldır yabancı yatırım yapılmıyor ve Sancak bölgesi de Sırbistan'ın az gelişmiş bir bölgesi. Bölgemiz, altyapı eksikliğinden dolayı geri kaldı ve yatırım çekemedi. Otoyolların inşa edilmesiyle bu sorunun çözümünde yol alacağımıza inanıyoruz. Hem tarihi hem akraba ilişkileri nedeniyle Yeni Pazar Türkiye ile oldukça yakın. Yeni Pazar halkının Türkiye konusundaki görüşü çok olumlu. Ayrıca, Sırbistan'ın da Türkiye ile ilişkileri hızla gelişiyor. Bu durumdan Yeni Pazar ve bölgemizin de faydalanmasını diliyoruz. Sınırların kalkması ve sorunların çözümü ile Yeni Pazar bir ticaret merkezi haline gelecektir. Bölgede oteller yapılıyor ve altyapımızı geliştirmeye çalışıyoruz. Türk turistleri Yeni Pazar'a davet ediyoruz. Sancak bölgesinde yüksek verim alınabilecek sektör olan süt ve et ürünleri konusunda yatırımlara ihtiyacımız var. Sırbistan hükümetinin de Sancak bölgesinde yabancı yatırımları desteklediğini belirtmek isterim.

NIHAD MEDJEDOVIC

Sırbistan Ticaret ve Sanayi Odası (PKS)
Yeni Pazar Temsilcisi

Sırbistan Ticaret ve Sanayi Odası (PKS) 160 yılı aşkın zamandır hizmet veren bir kuruluş. PKS olarak, Sırbistan'da ekonomi ve dış ticaretin geliştirilmesi için çalışıyoruz. Ülkenin her yerine yayılmış 19 farklı birliğimiz var. Sırbistan devletine, alanımızda düzenlenmesi planlanan kanun konularında destek de sunuyoruz. Bunların yanında, Almanya ve Moskova'daki temsilciliklerimiz ile güçlü bir yurtdışı teşkilatına da sahibiz. PKS olarak, ekonomik ve ticari gelişim için uluslararası toplantılar, kongreler ve forumlar gibi çeşitli etkinlikler düzenliyoruz. Ayrıca, yurtdışına çalışmaya giden vatandaşlarımıza da hizmet sunuyoruz. Sırbistan ve Sancak bölgesine yapılan yabancı yatırımlarda da yatırımcılara destek sağlıyoruz. Vatandaşlarımızın ve yabancı yatırımcıların sorunlarının çözümü için yoğun çaba harcıyoruz.

KENAN BOZKURT

Halkbank Sırbistan Genel Müdürü

Halbank olarak 2015 yılında Sırbistan piyasasına girdik. Şu anda Sırbistan'ın en büyük yatırımcısıyız. Sırbistan'a 100 milyon avroluk yatırım sağladık. Ülkede toplam 6 bin civarında şirkete hizmet veriyoruz. 2015'ten sonra Türkiye ve Sırbistan arasındaki ticaret hacmi, siyasi gelişmelerin de etkisiyle büyük bir ivme kazandı. Halkbank Sırbistan olarak, geçtiğimiz günlerde birkaç büyük yatırımcımızla daha anlaşma sağlamış olduğumuzu belirtmek isterim.

Sırbistan, Türk yatırımcılar için coğrafi konum, nitelikli iş gücü, başarılı makroekonomi ve para politikaları sayesinde büyük avantajlar sağlıyor. Halkbank, Sırbistan'da toplam 1 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmış durumda. Bunun bir bölümü tabii ki Türk firmaları için. Siyasi ilişkilerin ekonomik ilişkilerle desteklenmesi zaruridir. Büyükelçilerimizin ilişkilerin geliştirilmesindeki rollerinden dolayı memnuniyet duyuyoruz. Halkbank olarak özellikle Yeni Pazar'da en önemli bankalardan biriyiz. Bölgede yatırımların önündeki en önemli engel olan enerji ve lojistik alanlarındaki altyapı probleminin kısa vadede çözülmesini umuyorum. Ayrıca, bölgede halkla ilişkiler alanının gelişmemiş olması diğer bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Türkiye'nin Sırbistan'daki hamlelerinin tam yerinde ve zamanında olduğunu söyleyebiliriz. En büyük hamlelerimiz de Halkbank ve Yeni Pazar Başkonsolosluğu'nun açılması oldu. Sancak bölgesine altyapı, tarım ve turizm alanlarında Türk yatırımlarını artırmalıyız.

ŞAFAK ÖKTENAY

Flex Academy Sırbistan Genel Müdürü

Flex Academy olarak 3 yıldır Sırbistan'da yatırımcıyız. 2018 yılında İsveçli bir firma ile ortaklık kurduk. Sırbistan yatırımımız gerçekleştikten sonra başka bir yabancı yatırımcı ile birleşme oldu böylelikle. Fabrikamız tamamen yerli kaynaklar ile oluşturuldu. Türkiye'de DMD Dış Ticaret; Sırbistan'da ise Flex Academy adıyla faaliyet gösteriyoruz. Üretimimizin %90'ı Sırbistan'da gerçekleşiyor. Yatırım için Priboy'u seçmemiz kişisel ilişkiler sayesinde oldu. Sayın Belediye Başkanı'nın serbest bölgedeki yatırımcılara desteğinin de bir diğer etken olduğunu belirtmek isterim.

Bizler, ısıtma ve havalandırma sektörüne yönelik mamul ve yarı mamul üretimi yapıyoruz. Yıllık 15 milyon parçalık üretim gerçekleştiriyoruz. 330 çalışmamızın 300'e yakını Sırbistan'daki fabrikamızda istihdam ediliyor. Bölgede bizimkinden önce etkin bir endüstri yatırımı yoktu, yatırımımız sayesinde büyük bir değişim meydana geldi. Teknik personelimize meslek öğretmek üretim yapıyoruz. İstanbul'daki fabrikamızda teknolojimizi kendimiz üretilen makinelerimizi Sırbistan'daki üretimde kullanıyoruz. Sırbistan'daki üretimimizin %95'i ihraç ediliyor. Böylelikle istihdamın yanında ülke ihracatına da katkı sağlıyoruz. Diğer avantajların yanında, Türk yatırımcı için Sancak bölgesinde kültürel yakınlık dolayısıyla da avantaj mevcut. Bölgedeki yatırımımızdan memnunuz.

(Sayın Şafak Öktenay'ın seminer sırasında paylaşmış olduğu sunuma <http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-26401> bağlantısı üzerinden ulaşılabilir.)

YANAL ELYAS

Taşyapı Proje Müdürü

Taşyapı olarak, bölgede yatırım kararı almadan önce yabancılık çekmeyeceğimizi biliyorduk. Bölge insanı ile iletişim kurmak çok kolay. Sırbistan, resmi kararların biraz geç alındığı; ancak rahatlıkla ilişki kurulabilen bir büroksiye sahip. Yatırım sürecindeki izinler konusunda fazla sorun yaşamadığımızı söyleyebilirim. Sektörümüzde Sırbistan'da eğitimli çalışan bulmak konusunda sorun yaşanmıyor. Mühendis bulmakta da sorun yok. İş gücümüzün %50'sini yerel personelden sağlıyoruz. Yerel halkın dil ve meslek becerileri oldukça gelişmiş durumda. Malzeme temininde de büyük sorunlar yaşanmıyor. Planlı alım ve ödeme sorunu olmadığı sürece her malzemeye ulaşabiliyoruz. Mevcut durumda Yeni Pazar-Tutin arası 20 km'lik yol inşaatımız devam ediyor.

TÜRKİYE-SIRBİSTAN İŞ KONSEYİ

**DEİK BALKAN TALKS
T.C. YENİ PAZAR
BAŞKONSOLOSLUĞU
GÖREV BÖLGESİNDE
İŞ VE YATIRIM
FIRSATLARI**

NAİL OLPAK
DEİK Başkanı

CANER ÇOLAK
Genel Sekreter

MERİH KEPEZ ÖRNEK
Genel Sekreter Yardımcısı

DİLEK TUNA
Bölge Direktörü
dtuna@deik.org.tr
+90 212 339 50 36

BÜŞRA ŞENER
İş Konseyi Koordinatörü
bsener@deik.org.tr
+90 212 339 50 22

**DEİK üyeliği için lütfen
tıklayınız.**

